

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.19.29

Inventaris van het archief van de heerlijkheid Langerak

Versie: 15-12-2020

H. Bordewijk

Nationaal Archief, Den Haag 1970

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
Verwante archieven.....	8
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	9
I. STUKKEN VAN PERSOONLIJKE AARD.....	9
II. STUKKEN VAN ZAKELIJKE AARD.....	10
A. TITELS VAN DE HEERLIJKHEID.....	10
B. GESCHILLEN.....	11
C. UITOEFENING VAN BEPAALDE HEERLIJKE RECHTEN.....	13
1. BENOEMINGSRECHT.....	13
2. VEERRECHT.....	15
3. JACHT- EN VISRECHT.....	15
4. COLLATIERECHT.....	17
D. ADMINISTRATIE VAN ACHTERLENEN.....	17
E. BEHEER VAN VASTE GOEDEREN.....	18
F. FINANCIËEL BEHEER.....	18
G. HSS EN DRUKWERKEN BETREFFENDE DE GESCHIEDENIS.....	19

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Heerlijkheid Langerak

Archiefbloknummer:

35086

Omvang:

73 inventarisnummer(s); 0,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten. De Nederlandstalige stukken van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de oud-Hollandse klerkencursief. De Duitse stukken zijn grotendeels in het Kurrentenschrift geschreven.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Heerlijkheid Langerak

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de Heerlijkheid Langerak bevat enkele persoonlijke stukken van verschillende vrijheren van Langerak, zakelijke stukken betreffende het beheer van de heerlijkheid, stukken betreffende geschillen en betreffende de uitoefening van bepaalde heerlijke rechten; en enkele drukwerken betreffende de geschiedenis van het gebied.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Heerlijkheid Langerak, nummer toegang 3.19.29, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Heerlijkheid Langerak, 3.19.29, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Voor een inleiding op de archieven van Langerak, zie: Archieven betreffende Langerak, door H. Bordewijk (Provinciale inspectie der archieven in Zuid-Holland, 's-Gravenhage, 1970).

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor het archief van de Ridderhofstad Langestein, zie toegang 3.19.30.

Ander archiefmateriaal betreffende Langerak bevindt zich bij Erfgoedcentrum DiEP te Dordrecht.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

I. STUKKEN VAN PERSOONLIJKE AARD.

- 1** Extract uit het testament van Wessel van den Boetzelaer, vrijheer van Langerak, betreffende de aanstelling van voogden over zijn kinderen en het beheer van zijn goederen.
z.j. (c. 1652) 1 stuk
- 2** Besluit van burgemeester en wethouders van de stad Gorinchem tot toewijzing aan Johan Frederik van Rijsoord, vrijheer van Langerak, ter vervanging van twee graven in de Grote Kerk van zes graven op het voornamere gedeelte van de buitenbegraafplaats.
1829 1 stuk
- 3** Declaraties van Gerard Blom, procureur te Gorinchem, in de zaak tussen de erfgenamen van Johan Frederik van Rijsoord enerzijds en Dirk Kooijman te Noordeloos en Heiltje Kortenhoeven, weduwe van Arie van Lomwel te Ameide, anderzijds, over een obligatie.
1851 2 stukken

II. STUKKEN VAN ZAKELIJKE AARD.

A. TITELS VAN DE HEERLIJKHEID.

- 4** Octrooi van de Staten van Holland aan Wessel van den Boetzelaer, vrijheer van Langerak, om te mogen testeren over zijn leengoederen hetzij binnen Holland gelegen hetzij daarbuiten; gelijk. simpel afschrift.
1635 1 stuk
- 5** Akte van verkoop ten overstaan van Willem van Belle, notaris te 's-Gravenhage, door Frederik Hendrik van den Boetzelaer, vrijheer van Langerak, aan Franco Pauw en Anna Constantia Schaap, echtelieden, van de vrije heerlijkheid Langerak met hoge, middelbare en lage jurisdictie, gelijk. authentiek afschrift.
1721 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 6** Akte van onderhandse verkoop door mr. Willem Boreel namens zijn vrouw Maria Trip aan mr. Arnoldus Adrianus van Tets van de heerlijkheid Langerak met hoge en lage jurisdictie.
1775 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 7** Akten, waarbij Willem, prins van Oranje, en de Staten van Utrecht mr. Arnoldus Adrianus van Tets belenen met de hoge jurisdictie van Langerak en met de heerlijkheid Langerak met de middelbare en lage jurisdictie; gelijk. authentieke afschriften.
1775 1 katern
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 8** Akte, waarbij Willem, prins van Oranje, en de Staten van Utrecht mr. Lambert Pieter van Tets belenen met de hoge jurisdictie van Langerak.
1793 1 charter
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 9** Akte van openbare verkoop ten overstaan van Julius Dominicus Schulz van Haegen, notaris te Dordrecht, door Eva Catharina Hahn, weduwe van mr. Lambert Pieter van Tets van Langerak, aan Johan Frederik van Rijsoord van de hoge heerlijkheid Langerak.
1825 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 10** Akte van openbare verkoop ten overstaan van Cornelis Gerhardus Boonzajer, notaris te Gorinchem, door de erfgenamen van Johan Frederik van Rijsoord van Langerak aan mr. Willem Leonard Diemont van de hoge heerlijkheid Langerak en een stuk hooiland

te Langerak.

1841

1 stuk

Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

11

Akte van boedelscheiding ten overstaan van Marius Franciscus Boonzajer, notaris te Gorinchem, van de nalatenschap van mr. Willem Leonard Diemont, waarbij aan Gerard Willem Leonard Diemont de hoge heerlijkheid Langerak toevalt.

1868

1 stuk

Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

12

Akte van boedelscheiding ten overstaan van Marius Franciscus Boonzajer, notaris te Gorinchem, van de nalatenschap van Gerard Willem Leonard Diemont van Langerak, waarbij de hoge heerlijkheid Langerak toevalt aan Johanna Maria Blom, weduwe van mr. Willem Leonard Diemont.

1874

1 stuk

Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

13

Akte, waarin de nagelaten goederen van Johanna Maria Blom, weduwe van mr. Willem Leonard Diemont, worden beschreven ten behoeve van de aangifte voor de successie; gelijkt. authentiek afschrift.

1889

1 stuk

Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

14

Akte van boedelscheiding ten overstaan van Jacob Blussé, notaris te Dordrecht, van de nalatenschap van Johanna Maria Blom, weduwe van mr. Willem Leonard Diemont, waarbij de hoge heerlijkheid Langerak toevalt aan Johanna Maria, Alida Francoise Johanna, Willem Leonard en Arnoud Diemont.

1889

1 stuk

Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

15

Verklaring van Willem Leonard Diemont, dat hij namens Arnoud Diemont, Alida Francoise Johanna Mollinger-Diemont en Johanna Maria Diemont, weduwe van A.E. Piera, in 1916 de hoge heerlijkheid Langerak heeft verkocht aan Jan Willem Roeloffs.

1927

1 stuk

Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

B. GESCHILLEN.

16

Verslag van een onderzoek te Langerak en in de omliggende plaatsen door Jan Auxtruyes, raad en commissaris van het Hof van Utrecht, ingesteld naar de vraag of Langerak tot Utrecht behoort, 1564; akten, waaruit het bezit van de hoge jurisdictie door de heer van Langerak zou blijken, 1253,1409,1445,1447,1478; authentieke afschriften,

1594, 1602

1 omslag

Regesten nrs. 1,13, 34, 35, 74. Zie voor de regestenlijst: Archieven betreffende Langerak, door H. Bordewijk (Provinciale inspectie der archieven in Zuid-Holland, 's-Gravenhage, 1970).

- 17** Rekest van de procureur-generaal van het Hof van Utrecht aan de Staten van Utrecht om Rutger van den Boetzelaer, heer van Langerak, voor het Hof te mogen dagen wegens usurpatie van de hoge jurisdictie te Langerak; met dagvaarding voor Rutger om in persoon voor het Hof te verschijnen; gelijkt. authentiek afschrift.
1594 1 stuk
- 18** Besluit van de Staten-Generaal in zake de door Frederik Hendrik van den Boetzelaer, heer van Langerak, als erfgenaam van zijn vader Gideon, ambassadeur van de Staten-Generaal te Parijs, gepretendeerde financiële aanspraken; extract uit de resoluties.
1656 1 stuk
- 19** Stukken betreffende het proces door drossaard, burgemeester en schepenen van Langerak samen met mr. Arnoldus Adrianus van Tets, vrijheer van Langerak, gevoerd voor het Hof van Utrecht over de vraag of de jurisdictie van Langerak zich over de halve Lek uitstrekt naar aanleiding van het door schout en schepenen openbaar verkopen van een gestrand schip, 1776-1780; met 18e eeuwse afschriften van oudere stukken, 1599-1776.
1776-1780 1 omslag
- 20** Declaraties van de procureur Bernardus Sluyterman en van mr. Everhard Storm in zake het proces door drossaard, burgemeester en schepenen van Langerak samen met mr. Arnoldus Adrianus van Tets, vrijheer van Langerak, gevoerd voor het Hof van Utrecht.
1776-1780 1 omslag
- 21** Rekest van mr. Lambert Pieter van Tets aan de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam van het Bataafse Volk tot erkenning van zijn wettige rechten op de heerlijkheid Langerak en de daaraan verbonden rechten, 1789; met 18e eeuwse afschriften van oudere stukken, 1599-1711.
1789 1 omslag
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 22** Brief van schout en schepenen van Langerak aan mr. Lambert Pieter van Tets wegens te verwachten verzet van het Hof van Utrecht tegen een door hen behandelde zaak.
1806 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

C. UITOEFENING VAN BEPAALDE HEERLIJKE RECHTEN.**1. BENOEMINGSRECHT.**

- 23** Akte ten overstaan van Silas van Jaarland, notaris te Amsterdam, waarbij Anna Maria Huninga d'Oostwold, baronesse van den Boetzelaer, als gemachtigde van haar man Frederik Gideon van den Boetzelaer, heer van Langerak, aan Wilhelmus de Vries en Anna Elisabeth van Ewijk, echtelieden, gedurende hun leven voor fl. 7400.- het vruchtgebruik geeft van alle ambten en rechten verbonden aan de heerlijkheid Langerak; gelijk. simpel afschrift.
1701 1 stuk
- 24** Akte van procuratie ten overstaan van Willem van Belle, notaris te 's-Gravenhage, door Franco Pauw, vrijheer van Langerak, en Anna Constantia Schaap, echtelieden, aan Carel van Belle, drossaard en schout van Langerak, griffier en stadhouder van de lenen, tot het uitoefenen van alle rechten bij het besturen van Langerak; gelijk. simpel afschrift.
1722 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 25** Akte van recognitie van Carel van Belle aan Frederik Hendrik van den Boetzelaer, heer van Langerak, en Elisabeth, baronesse van den Boetzelaer, geboren Pauw, voor de ambten van drossaard, schout, stadhouder en griffier van de lenen, secretaris en gadermeester van Langerak, 1727; authentiek afschrift,
1736 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 26** Akte van borgstelling ten overstaan van Willem van Belle, notaris te 's-Gravenhage, van Carel van Belle voor zijn zoon Carel van Belle als gadermeester van Langerak ten behoeve van Frederik Hendrik van den Boetzelaer, vrijheer van Langerak, en zijn vrouw Elisabeth, baronesse van den Boetzelaer, geboren Pauw, 1733; authentiek afschrift,
1736 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 27** Akte van aanstelling door mr. Cornelis Trip, vrijheer van Langerak, van Rogier van Slijpe, drossaard en schout van Langerak, tot stadhouder van de lenen van Langerak; concept.
z.j. (c.1736) 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 28** Memorie van de bewoners van Langerak aan de Staten van Utrecht houdende klachten over de drossaard; gelijk. simpel afschrift.
1754 1 stuk

-
- 29** Akte van borgstelling ten overstaan van Anthonij van Zuydam, notaris te Gorinchem, door Aart Bunnik en Willem van der Wiel voor Nicolaas van Slijpe Rogiersz. als drossaard, schout, secretaris en gadermeester van Langerak ten behoeve van mr. Willem Boreel, vrijheer van Langerak, gelijkt. authentiek afschrift.
1773 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 30** Akte van recognitie van Nicolaas van Slijpe Rogiersz. aan mr. Arnoldus Adrianus van Tets, vrijheer van Langerak, voor de ambten van drossaard, schout, secretaris, stadhouder en griffier van de lenen en gadermeester van Langerak, hoogheemraad van de Alblasserwaard en waterheemraad van de Overwaard.
1776 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 31** Akte, waarbij Nicolaas van Slijpe Rogiersz. als drossaard van Langerak verklaart, dat hij alle onkosten voortvloeiende uit de handhaving en executie van criminele en civiele justitie in de heerlijkheid te zijner lasten zal nemen hetzij zal trachten te verhalen in de dorpsomslag zonder enig nadeel voor de heer van Langerak.
1778 1 stuk
- 32** Akte, waarbij Arnold Milius, schout en gadermeester van Langerak, verklaart aan mr. Lambert Pieter van Tets, heer van Langerak, een recognitie van fl. 300.---per jaar te zullen betalen.
1803 1 stuk
- 33** Akte, waarbij Arnold Milius sr. en Maria Catharina Zoellner, echtelieden, en Klaas Bovenberg zich borg stellen voor Arnold Milius jr. als schout en gadermeester van Langerak ten behoeve van mr. Lambert Pieter van Tets, heer van Langerak.
1803 1 stuk
- 34** Stukken betreffende het aangaan van een overeenkomst van schout en schepenen van Langerak met de heer van Langerak over het betalen van een recognitie.
1803 3 stukken
- 35** Akte, waarbij Adrianus Cooman, secretaris van Langerak, verklaart aan mr. Lambert Pieter van Tets, heer van Langerak, jaarlijks een recognitie van fl. 75.- te zullen betalen.
1804 1 stuk
- 36** Akte, waarbij Arnold Milius, schout, secretaris en polderschout van Langerak, verklaart aan mr. Lambert Pieter van Tets, heer van Langerak, jaarlijks een recognitie van 1/4 deel van zijn

---

traktementen te zullen betalen.
1819 1 stuk

37 Besluit tot benoeming van een opvolger van de overleden secretaris van het polderbestuur van Langerak, Andries Kooiman, door de heer van Langerak; concept.
z.j. (1825) 1 stuk

38 Rekest aan de koning van Johan Frederik van Rijsoord, ambachtsheer van Langerak, tot benoeming op voordracht van de gemeenteraad, wegens het overlijden van Arnold Milius, burgemeester en secretaris van Langerak, van Pieter van der Stok tot burgemeester en Willem de Bruyn van der Stok tot secretaris; concept.
z.j. (1832) 1 stuk

39 Stukken betreffende het opmaken van een voordracht voor Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland in de vacature ontstaan door het overlijden van het raadslid Cornelis de Bruijn door burgemeester en gemeenteraad van Langerak en mr. Willem Leonard Diemont, ambachtsheer van Langerak.
1843 3 stukken

2. VEERRECHT.

40 Reglement op de veren vastgesteld door mr. Arnoldus Adrianus van Tets, vrijheer van Langerak.
1776 1 stuk

41 Akte van openbare verpachting ten overstaan van schout en schepenen van Langerak door mr. Arnoldus Adrianus van Tets, vrijheer van Langerak, van de veren van Langerak op Willige Langerak en op Schoonhoven en van het veer op Utrecht en op Gorinchem; gelijk. simpel afschrift.
1776 1 stuk

3. JACHT- EN VISRECHT.

42 Akte van aanstelling door Frederik Hendrik van den Boetzelaer, heer van Langerak, van Egbert Hendriksz. Schipper tot opziender van de jacht.
1718 1 stuk

43 Akte van aanstelling door Elisabeth Pauw, baronesse van den Boetzelaer, van Wouter Loeve tot jagermeester.
1735 1 stuk

44 Akte van aanstelling door mr. Cornelis Trip, vrijheer van Langerak,

-
- van Wouter Loeve en Dirk den Haan tot jagermeesters.
1736 1 stuk
- 45** Missiven van de Staten van Utrecht betreffende het toezicht op de
jacht en de wildbanen.
1749 2 stukken
- 46** Ordonnantie van Rutger Wessel van den Boetzelaer, heer van
Langerak, op de jacht en de wildbanen, 1638; met aantekeningen,
van jaarlijkse publikatie, 1639-1649; authentiek afschrift naar
authentiek afschrift van 1670,
1751 1 stuk
Zie ook: G. nr. 104.
- 47** Sententie van schepenen van Langerak van Jan Eymersz. wegens
het jagen binnen de heerlijkheid, 1681-1682; extract uit het
"vierschaerboek",
1751 1 stuk
- 48** Verzoekschrift van Anthonij Boon, drossaard van Langerak, aan de
Raden van het Jachtrecht van Utrecht houdende beroep tegen een
beslissing van de opperhoutvester van Utrecht in een zaak van het
jachtrecht in de heerlijkheid, met appointement van verwerping.
1752 1 stuk
- 49** Stukken betreffende het proces voor de arrondissementsrechtbank
te Rotterdam tussen Jan Willem Roeloffs, eigenaar van de
heerlijkheid, en A. Schaedtler, pachter van de jacht in de polder
Langerak, over het bestaan van een heerlijk jachtrecht.
1918-1919 1 omslag
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 50** Conclusie van antwoord in hoger beroep van het gerechtshof te 's-
Gravenhage in het proces tussen Jan Willem Roeloffs, eigenaar van
de heerlijkheid, en A.Schaedtler, pachter van de jacht in de polder
Langerak, over het bestaan van een heerlijk jachtrecht.
z.j. (1920) 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 51** Besluit van de landelijke Jachtcommissie betreffende het bestaan
van een heerlijk jachtrecht in de heerlijkheid Langerak, 1927; met
afschriften van oudere stukken, 1439-1920.
1927 1 omslag
Regesten nrs. 30, 71, 123,125. Zie voor de regestenlijst: Archieven betreffende
Langerak, door H. Bordewijk (Provinciale inspectie der archieven in Zuid-Holland,
's-Gravenhage, 1970).
Hierbij kaarten van Langerak en een geschiedenis van Langerak (1917).
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 52** Akte van verhuur door Hero Berend de Groot, eigenaar van de

heerlijkheid, aan Hendrik Roest en Hendrik de Groot, vissers te Langerak, van het visrecht behorende tot de hoge heerlijkheid.

1929 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

- 53** Stukken betreffende het proces tussen Hero Berend Struivig de Groot en het polderbestuur van Langerak over het visrecht in de polder Langerak, 1931-1937; met afschriften van oudere stukken, 1400-1927.
1931-1937 1 omslag
Regesten nrs. 12,16. Zie voor de regestenlijst: Archieven betreffende Langerak, door H. Bordewijk (Provinciale inspectie der archieven in Zuid-Holland, 's-Gravenhage, 1970).
Hierbij een stuk van mr. K.N. Korteweg: Het visrecht van Langerak, 1937.
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

4. COLLATIERECHT.

- 54** Stukken betreffende de beroeping van Adrianus Brouwer tot predikant te Langerak.
1694 1 omslag
- 55** Akte van collatie door Anna Constantia Schaap, vrijvrouw van Langerak, wegens het overlijden van ds. Adrianus Brouwer van Gosuinus 't Gilde tot predikant te Langerak; gelijk. simpel afschrift.
1725 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 56** Concept-Akte van collatie door Cornelis Trip, vrijheer van Langerak, wegens het afzetten van Laurentius de Haan van Wilhelmus Coolhaas tot predikant te Langerak.
1737 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 57** Akte van collatie door mr. Lambert Pieter van Tets, vrijheer van Langerak, wegens het vertrek van ds. De Koning van Petrus Wilhelmus van den Broek tot predikant te Langerak.
1809 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

D. ADMINISTRATIE VAN ACHTERLENEN.

- 58-61** Leenregisters.
1419-1657, 1695-1717, 1737-1796 4 delen
Zie ook voor erfpachtbrieven 1614, 1620, 1628, 1629: G. nr. 44.
- 58** aangelegd c. 1602, bijgehouden tot 1657; met retroacta 1419-1600
Regesten passim.
- 59** 1695-1717
Fragment.
- 60** 1737-1789

61 1789-1796

- 62** Oproepen van Frederik Hendrik van den Boetzelaer, vrijheer van Langerak, wegens het vererven van de heerlijkheid op zijn vrouw Elisabeth Pauw, baronnesse van den Boetzelaer, en van Maria le Seutre, weduwe van mr. Cornelis Trip, wegens het vererven op haar tot verheffing van de lenen.
1728, 1754 2 stukken
Gedrukt.

E. BEHEER VAN VASTE GOEDEREN.

- 63** Akte van verkoop door Hendrik van Zuylen, koper bij decreet van het Hof van Utrecht, aan Daniel van den Boetzelaer, heer van der Merwe, van het kasteel van Langerak met toebehoren, 1584; authentiek afschrift,
1586 1 stuk
- 64** Zesde verweerschrift voor het Hof van Utrecht uit naam van Johan van Moerkerken, gedaagde, en Rutger van den Boetzelaer, heer van Langerak, gevoegde, tegen de weduwe van Henrick Byler, eiseres, in het proces over het bezit van zeker landhoofd.
1604 1 stuk
Een landhoofd = het bovineinde van een weer.
- 65** Akte van non-prejudicie ten overstaan van schout en schepenen van Langerak, waarbij Merten Dirricxsz. eenmalig vergund wordt door Adriaan van der Putte, rentmeester van de heer van Langerak, gebruik te maken van de dreef van de heer van Langerak om zijn land te bereiken.
1621 1 stuk
- 66** Stukken betreffende het verhypothekeren van familiebezittingen door Frederik Hendrik van den Boetzelaer, vrijheer van Langerak, voor de betaling van door zijn vader nagelaten schulden.
1652 1 omslag
- 67** Akte van procuratie door Frederik Hendrik van den Boetzelaer, heer van Langerak, voor Jan Matthijsz. de Jongh, gerechtsbode van Langerak, om voor leenhoven en gerechten goederen te verhypothekeren; concept.
1657 1 stuk

F. FINANCIËEL BEHEER.

- 68** Rekeningen van de ontvangsten en uitgaven door de drossaard Anthonij Boon voor mr. Cornelis Trip, vrijheer van Langerak, 1745-1750; voor Maria le Seutre, weduwe van mr. Cornelis Trip, vrijvrouwe van Langerak, 1752-1770.

1745-1770 1 omslag

- 69** Rekeningen van de door Nicolaas van Slijpe Rogiersz. op te brengen recognitiepenningen als drossaard, schout, secretaris, gadermeester, stadhouder en griffier van de lenen van Langerak, hoogdijkheemraad van de Alblasserwaard en waterheemraad van de Overwaard en van veerpachten.
1793-1795 3 stukken
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.

G. HSS EN DRUKWERKEN BETREFFENDE DE GESCHIEDENIS.

- 70** Overdruk uit A.J. van der Aa: Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden, deel VII, Langerak, pp. 49-52.
1846 1 stuk
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 71** Overdruk uit E.B.F.F. baron Wittert van Hoogland: Bijdragen tot de geschiedenis van Utrechtsche Ridderhofsteden en Heerlijkheden, pp. 205-226, XXXXVI Langerack.
1909-1912 1 omslag
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 72** Aantekeningen van Hero Berend de Groot over de geschiedenis van Langerak.
z.j. (20e eeuw) 1 omslag
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.
- 73** Brieven ingekomen bij J.W. Niemeijer wegens door hem gevraagde inlichtingen over de geschiedenis van Langerak.
1957 1 omslag
Door de Nationale Levensverzekerings-Bank te Rotterdam in bewaring gegeven.